

จ้างฮี จ้างฮ่อม
มาชนหน้าสมาช

โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย
ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

สารมูลนิธิสยามกัมมาจล

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางสำคัญในการดำเนินชีวิต ที่มีสติ และปัญญานำการตัดสินใจ โดยมีหลักง่ายๆ คือจะทำอะไรก็ให้มีความพอประมาณกับกำลังความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ คำนึงถึงสาเหตุ และผลลัพธ์ของการกระทำของตนโดยไม่ประมาท ซึ่งสิ่งต่างๆ ดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องอาศัยเงื่อนไขของการแสวงหาความรู้ในเรื่องที่จะทำโดยละเอียด รอบคอบ และที่สำคัญต้องอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรม

มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เล็งเห็นความสำคัญในการปลูกฝังหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงในใจปวงชนชาวไทยโดยเฉพาะในเยาวชนซึ่งเป็นกำลังของชาติ จึงได้จัดทำโครงการเสริมศักยภาพการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและชุมชนขึ้น เพื่อสนับสนุนให้โรงเรียนต่างๆ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่การเรียนการสอน และเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนขยายผลตลอดจนสนับสนุนให้มีการจัดทำสื่อนวัตกรรมเพื่อเผยแพร่การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาพอเพียง

มูลนิธิสยามกัมมาจลใคร่ขอขอบคุณสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา โดยคุณทรงพล เจตนาวณิชย์ และคณะที่เห็นความสำคัญของโครงการดังกล่าว และเป็นแกนกลางสำคัญในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ การจัดการความรู้ ตลอดจนการจัดทำสื่อต่างๆ ที่มีคุณค่าเผยแพร่สู่สาธารณชน

ปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร

ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล

มกราคม ๒๕๕๒

คำนำ

หนังสือประกอบตลาดนัดความรู้ ครั้งที่ ๑ จัดพิมพ์ขึ้นภายใต้โครงการเสริมศักยภาพการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและชุมชน โดยความร่วมมือของมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยมีสถานศึกษาที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการรวม ๖๘ แห่ง จากจำนวนสถานศึกษา ๑๓๕ แห่งที่ผ่านการประเมินและได้รับป้าย *สถานศึกษาพอเพียง ๒๕๕๐*

ทั้งนี้สถานศึกษาต่างๆ ที่เข้าร่วมโครงการได้นำเสนอผลผลิตจากประสบการณ์ ความรู้และบทเรียนจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในแนวที่หลากหลาย เพื่อเป็นตัวอย่างรูปธรรมของการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติในสถานศึกษา ทั้งยังช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวคิด และการปฏิบัติให้แก่สถานศึกษาอื่นๆ ที่สนใจด้วย

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะช่วยจุดประกายทางปัญญาให้แก่สถานศึกษาและชุมชน พร้อมทั้งเกิดความศรัทธา เห็นคุณค่าในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและงานต่อไป

ขอขอบคุณ มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่เล็งเห็นความสำคัญของการเสริมสร้างการเรียนรู้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่เยาวชนและสถานศึกษา ซึ่งเป็นเสมือนการหวานเมล็ดพันธุ์แห่งความพอเพียงให้งอกงามไปทั่วแผ่นดินไทย

ด้วยศรัทธาในคุณค่าแห่งความพอเพียง

สถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.)

จ้างอิ จ้างฮอม ปายหน้าสบาย

เมื่อพูดถึงปรีนส์รอยแยลล์วิทยาลัยในเชียงใหม่ คงไม่มีใครไม่รู้จักโรงเรียนเอกชนอันดับต้นๆ ของเชียงใหม่แห่งนี้ ด้วยความเก่าแก่ของโรงเรียนที่อยู่คู่เมืองเชียงใหม่มากกว่า ๑๐๐ ปี ผนวกกับความมีชื่อเสียงของคุณภาพการศึกษา ทำให้ปรีนส์รอยแยลล์หรือที่เรียกกันติดหูว่า ปรีนส์ มีชื่อเสียงเป็นที่สนใจแก่บรรดาพ่อแม่ผู้ปกครองอยู่เสมอไม่น้อย ในปีหนึ่งๆ มีนักเรียนสมัครเพื่อเข้าเรียนในโรงเรียนแห่งนี้หลายพันคน และก็มีหลายพันคนที่ต้องพลาดหวังไป

ย้อนอดีตไปเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๐ โรงเรียนแห่งนี้ได้ถือกำเนิดขึ้นจากมิชชันนารีคณะอเมริกันเพรสไบทีเรียน นำโดยศาสตราจารย์เดวิด กอรัมเลย์ คอลลินส์ ทำการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก มีการเรียนพระคัมภีร์ควบคู่กันไป ถือเป็นโรงเรียนแบบตะวันตกสำหรับเด็กชายแห่งแรกในล้านนา เรียกว่า Chiang Mai Boys' School หรือเป็นที่รู้จักกันในนาม โรงเรียนชายวังสิงห์คำ ซึ่งก่อตั้งเมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๓๐ โดยขณะนั้นโรงเรียนตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิงบริเวณวังสิงห์คำ

ต่อมาศาสตราจารย์ ดร.วิลเลียม แฮร์ริส ซึ่งเป็นผู้ช่วยของศาสตราจารย์คอลลินส์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๓๙ ได้มาเป็นผู้รับผิดชอบแทน และได้พัฒนาโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง แต่ด้วยความคับแคบจึงทำให้มีการย้ายที่ตั้งของโรงเรียนมาอยู่อีกฝั่งหนึ่งของแม่น้ำปิง หรือบริเวณน้ำปิงฝั่งตะวันออก ถ.แก้วนารัฐ ต.วัดเกต ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนในปัจจุบัน โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งในครั้งนั้นยังเป็นสยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ ทรงวางศิลาแรกอาคารบัตเลอร์ เมื่อวันที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๔๔๙ และพระราชทานนามโรงเรียนใหม่ว่า The Prince Royal's College และพระราชทานสีประจำพระองค์คือ น้ำเงิน ขาว ให้เป็นสีประจำโรงเรียน

โรงเรียนได้พัฒนาทั้งด้านการเรียนการสอนและอาคารสถานที่เป็นอย่างมากอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๔๕๕ ได้เริ่มใช้ภาษาไทยเป็นหลักในการสอนแทนคำเมืองเพื่อสนองต่อกระแสการรวมชาติ และให้ความสำคัญกับการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถทั้งการพูดและการอ่าน การส่งเสริมให้ครูได้มีการศึกษาสูงขึ้น จนกระทั่งได้รับการรับรองฐานะเทียบเท่าโรงเรียนรัฐบาลในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมปลายเป็นแบบสหศึกษา และในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้เริ่มรับนักเรียนหญิงในชั้นอนุบาล ๓ เป็นรุ่นแรก

โดยได้ดำเนินการเรียนการสอนภายใต้ปรัชญาของโรงเรียนที่ว่า The ultimate aim of education is the development of character. หรือการศึกษา คือการพัฒนาอุปนิสัยที่เชื่อว่า บุคคลที่พัฒนาอุปนิสัยมาเป็นอย่างดีแล้ว จะสามารถประกอบอาชีพการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นพลเมืองดีของสังคม

ภายใต้ปรัชญาดังกล่าว ทำให้โรงเรียนมีการเรียนการสอนที่เน้นหลักคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่ไปกับวิชาการมาตลอด โดยเน้นหลักธรรมในการพัฒนาบุคลิกที่สอดแทรกในบทเรียนเรื่อง ๑๑ คุณลักษณะที่โรงเรียนพึงประสงค์ ได้แก่ มีความรักเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ อุทิศตนเสียสละเพื่อส่วนรวม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ มีความประหยัด มีความขยันพากเพียร มีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน มีภาวะผู้นำและผู้ตาม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน และสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ปัจจุบันปริญญ์รอยแยลล์วิทยาลัย บริหารงานโดยผู้อำนวยการสิริลักษณ์ เพ็ญกาญจน์ เปิดสอนเป็นโรงเรียนสหศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ๓ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีครูจำนวน ๓๘๑ คน และนักเรียนจำนวน ๕,๙๕๒ คน แบ่งเป็น

ระดับชั้นอนุบาล	จำนวน ๕๕๖ คน	เป็นชาย ๒๖๒ คน	หญิง ๑๙๔ คน
ช่วงชั้นที่ ๑	จำนวน ๑,๓๕๑ คน	เป็นชาย ๘๐๙ คน	หญิง ๕๔๒ คน
ช่วงชั้นที่ ๒	จำนวน ๑,๔๒๒ คน	เป็นชาย ๘๕๒ คน	หญิง ๕๗๐ คน
ช่วงชั้นที่ ๓	จำนวน ๑,๖๘๒ คน	เป็นชาย ๙๒๐ คน	หญิง ๗๖๒ คน
ช่วงชั้นที่ ๔	จำนวน ๑,๐๓๑ คน	เป็นชาย ๕๕๒ คน	หญิง ๕๗๙ คน

โดยจัดให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่เพิ่มเติมจากหลักสูตรของส่วนกลางทั่วไปคือ

- หลักสูตรเงินทองของมีค่า ในระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖
- หลักสูตรการสอนแบบ BBL (Brain Base Learning) ในระดับชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ ๕
- หลักสูตรการสอนการคิดอย่างเป็นระบบ (Critical Thinking) หรือคิดอย่างมีวิจารณญาณ การฝึกให้นักเรียนรู้จักหาเหตุผลในการตัดสินใจ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
- การฝึกนักเรียนที่มีความสามารถเฉพาะด้าน เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ หรือคณิตศาสตร์ ร่วมกับสภากาชาด (สภค.) ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

๒

สู่แนวคิดวิถีชีวิตพอเพียง

ใครจะเชื่อว่าโรงเรียนชื่อฝรั่งฟังดูไฮโซอย่างนี้จะได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง ๒๕๕๐ ได้ พอเพียงแบบปรีณส์ฯ ต้องมีอะไรดีแน่ๆ เมื่อมีโอกาสได้เข้าไปเสาะหาความจริงในรั้วโรงเรียนจึงได้รู้ว่าโรงเรียนปรีณส์ฯ มีสิ่งดีๆ มากมายจนคิดไปว่าถ้ามีลูกมีหลานน่าจะให้มาเรียนที่นี่ เพราะนอกจากจะได้ความรู้ในวิชาสามัญแล้วยังจะได้วิชาชีวิตติดตัวไปด้วย

นอกจากนั้นนโยบายการจัดห้องก็คละกัันหมด ไม่ว่าจะเก่งมากเก่งน้อย ไม่ได้แยกห้องเก่ง ห้องอ่อนเหมือนกับโรงเรียนใหญ่อื่นๆ เด็กแต่ละปีพอเลื่อนชั้นก็จะได้เปลี่ยนห้องคละเคล้ากันไปอีก เนื่องจากต้องการที่จะให้เด็กเก่งช่วยเด็กอ่อน ไม่แปลกแยก และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตามปณิธานของโรงเรียน ที่จะทำการจัดการศึกษาโดยไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา และฐานะของบุคคล ทำให้เด็กได้รู้จักกันหมด

การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เริ่มต้นจากการได้มีโอกาสรับรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจากศิษย์เก่าของโรงเรียน ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นองคมนตรี ได้น้อมนำเอาแนวคิดดังกล่าวมาเล่าสู่ ครู นักเรียน และเหล่าศิษย์เก่า เมื่อครั้งจัดงานครบรอบ ๑๐๐ ปี ปรีณส์รอยแยลส์วิทยาลัย

“ได้ยินแรกๆ เราก็มีความสนใจอยู่บ้าง แต่เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ทางโรงเรียนได้จัดงานฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปีของโรงเรียน ซึ่งเป็นช่วงที่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกำลังแพร่หลาย โชคดีที่ท่านองคมนตรี ท่านศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ.เกษม วัฒนชัย เป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนได้มาบรรยายให้ความรู้ ให้เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง ท่านได้ส่งเสริมว่าเป็นแนวคิดที่ดีมากที่องค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานไว้ อยากให้โรงเรียนนำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา แต่ในตอนนั้นเรายังไม่เข้าใจชัดเจน” ผอ.สิริลักษณ์เล่าให้ฟังถึงจุดเริ่มของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับปริญสา

ปริญสา ไม่ได้หยุดเพียงแคความไม่เข้าใจ แต่ได้มีการสานต่อ สอบถาม เสาะหาความรู้ เพราะได้เห็นว่าเป็นสิ่งดีจากที่ทางโรงเรียนได้ใช้หลักคำสอนมาปรับใช้ในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนอยู่แล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามหลักปรัชญาของโรงเรียนที่ว่า การศึกษา คือการพัฒนาอุปนิสัย การเรียนการสอนจึงเน้นเรื่องหลักธรรมในการพัฒนาบุคลิก ด้วยการสอดแทรก ๑๑ คุณลักษณะที่โรงเรียนพึงประสงค์ไว้ในบทเรียน และเมื่อได้รับการกระตุ้นจากกระทรวงศึกษาเชิญชวนให้โรงเรียนใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนในการเรียนการสอน จึงเป็นการจุดประกายที่สำคัญและไม่ริบหรี่ที่จะนำสิ่งดีเหล่านี้เข้ามาบูรณาการในโรงเรียน

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องน่าสนใจและสอดคล้องกับแนวทางของโรงเรียนอยู่ค่อนข้างมาก แต่ก็ยังเป็นนามธรรมอยู่ จะทำให้เป็นรูปธรรมได้อย่างไร จะนำมาปรับใช้ในการเรียนการสอนอย่างไรให้แนบเนียนอย่างเป็นธรรมชาติ และไม่เป็นการเกาะกับครูซึ่งมีงานวิชาการต่างๆ ล้นมือ เป็นสิ่งที่ฝ่ายบริหารต้องใคร่ครวญ

“เราเป็นโรงเรียนในเมือง เราจะมาทำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนโรงเรียนอื่นที่มีพื้นที่ในชนบทที่ให้นักเรียนปลูกผัก เลี้ยงปลา ขยายผัก ขยายไข่ ก็จะมีติดกับลักษณะของนักเรียนที่มาเข้าเย็นกลับ ควรเป็นกิจกรรมที่ไม่สร้างภาระ และไม่แปลกแยกออกจากชีวิตจริงของนักเรียนมากเกินไป” ผอ.สิริลักษณ์กล่าวถึงจุดเริ่มต้นความคิดในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในปริญสา ซึ่งมีบริบทของความเป็นเมืองและมีพื้นที่อันจำกัด

ครูดุสิต พรหมชนะ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้เล่าถึงการพยายามตีความหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของปริญสา “เมื่อก่อนเข้าใจว่าถ้าเป็นเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ก็จะเข้าใจว่าเป็นเรื่องทฤษฎีใหม่ ผมและกลุ่มผู้บริหารมีโอกาสได้ฟังคุณหมอเกษมได้พูดถึงบริบทต่างๆ ทั้งทางสังคม บริบทของเงิน จึงได้นำมาสังเคราะห์กันว่า น่าจะเป็นการให้วิธีคิดแก่เด็ก เพื่อให้เอาวิธีคิดนี้ติดตัวไปใช้ชีวิตประจำวันได้ ไม่ใช่แค่เรื่องทฤษฎีใหม่ ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่ง แต่มันต้องเป็นเรื่องอื่นๆ ด้วย ในเรื่องของความมีเหตุผล ความพอประมาณ รวมทั้งเรื่องการสร้างภูมิคุ้มกัน คุณธรรม จึงออกมาเป็นนโยบายของโรงเรียน”

จึงเป็นที่มาของการปรับประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการเรียนการสอนของครู ที่มุ่งหวังให้เป็นการเรียนรู้ในลักษณะการพัฒนาทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ภายใต้แนวคิดหลักของโรงเรียนที่ว่า ควรเป็นกิจกรรมที่ไม่สร้างภาระ และไม่แปลกแยกออกจากชีวิตจริงของนักเรียนมากเกินไป ประกอบกับบริบทของโรงเรียนที่แวดล้อมไปด้วยความเป็นเมืองหลวงของภาคเหนือ ความเจริญด้านวัตถุ แหล่งช้อปปิ้ง แหล่งท่องเที่ยว คละเคล้าไปด้วยนักเรียนที่ทั้งร่ำรวยและยากจน ซึ่งเด็กๆ ในสังคมเมืองมีเงินเป็นปัจจัยหลักในการใช้ชีวิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้การปรับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเล็งเป้าหมายไปที่การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนในเรื่องการใช้จ่ายใช้สอยเป็นหลัก จึงเกิดเป็นแนวคิดวิถีชีวิตพอเพียงขึ้น

นั่นคือการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓ ท่วง ๒ เงื่อนไข มาปรับให้เป็นวิถีชีวิตพอเพียงในเรื่องการใช้จ่าย การประหยัด อดออม เป็นความพอเพียงที่ต้องการปลูกฝังให้นักเรียนมีเหตุผล มีความพอประมาณในการใช้จ่าย มีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต ด้วยการหาเป็น ใช้เป็น ออมเป็น ที่อยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรมนั่นเอง

ด้วยเห็นว่านักเรียนไทยควรที่จะมีความรู้เรื่องการวางแผนชีวิตในอนาคตเรื่องการใช้เงินมากกว่าในปัจจุบัน ซึ่งจะสังเกตเห็นว่ามีการสอนเกี่ยวกับการใช้เงินน้อยทำให้เด็กเคยชินกับการขอเงินจากพ่อแม่ ซึ่งบางคนแม่จะจบปริญญาตรีหรือปริญญาโทแล้วก็ยังคงเป็นอยู่ “คิดว่าน่าจะ让孩子หาเป็น ออมเป็น (จ้างฮิ จ้างทา จ้างฮอม) รู้จักหาทางที่จะวางแผนการเงินในอนาคต รู้จักว่าเมื่อเรียนจบแล้วแทนที่จะขอเงินพ่อแม่ อาจจะมีเงินสักก้อนหนึ่งสำหรับเป็นทุนให้ตัวเองไปเรียนต่อหรือไปทำอะไรก็ได้ เมื่อเป็นผู้ใหญ่มีครอบครัวจะได้จัดระบบบัญชีของตัวเองได้ คิดว่าจะช่วยด้านเศรษฐศาสตร์พื้นฐานในการดำเนินชีวิตซึ่งจำเป็นในโลกวันนี้ที่เศรษฐกิจก็มีปัญหา เชื่อว่าวิถีชีวิตพอเพียงจะเป็นภูมิคุ้มกันให้นักเรียนเป็นคนที่ดีแลเรื่องเงินตัวเองได้ดีขึ้น” ผอ.สิริลักษณ์กล่าว

ในขณะที่เดียวกัน ไม่ใช่เพียงนักเรียนเท่านั้น แต่ในระดับนโยบายและผู้บริหารก็เกิดขึ้นด้วย โรงเรียนเองจะซื้อของจ่ายก็ต้องตระหนักว่ามีเหตุผล เป็นความต้องการจริงๆ หรือเป็นแค่ความอยากได้ หรือแค่อยากปรับเปลี่ยนแต่จริงๆ แล้วยังใช้ได้อยู่ด้วยการยึดหลักของการประหยัด

การพอเพียง โดยช่วยกันประหยัด ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่เห่อเหิมกับวัตถุนิยมมากเกินไป ซึ่ง ผอ.สิริลักษณ์กล่าวว่า “เป็นสิ่งที่ปลูกฝังในตัวบุคลากร นักเรียน ให้เป็นวิถีชีวิตพอเพียงว่า รู้จักเก็บรักษาเงินไว้ในกระเป๋า เราจะสอนว่าสิ่งที่ชนะใจเราได้คือว่า การที่เรามีเงินอยู่ในกระเป๋าแล้วไม่จ่าย เป็นสิ่งที่ดี ถ้าไม่จำเป็น”

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้ยังสอดคล้องกับวิถีชีวิตของโรงเรียนด้วย เพราะหากได้เข้ามาแล้วจะเห็นว่าโรงเรียนไม่ได้อยู่กับสิ่งหรูหราฟุ่มเฟือย อยู่กันแบบพอเพียง ในแบบไปได้ใช้ได้ก็พอแล้ว โดยให้ความสำคัญกับระบบความคิด สิ่งสร้างสรรค์ สิ่งที่เป็นชีวิตจริงมากกว่าที่จะเน้นด้านวัตถุนิยม

๓

จากแนวคิดสู่แนวทำ

การ นำสู่หลักสูตรการเรียนการสอน สิ่งที่สำคัญมากที่สุดคือความรู้ ความเข้าใจ ต่อแนวคิดนี้ของครู ผู้ถือบังเหียนสำคัญในการขับเคลื่อนครั้งนี้ หากครูมีความเข้าใจชัดเจน มีความคิดเชิงบวก และเห็นคุณค่าของตัวเอง จะทำให้สามารถนำไปถ่ายทอดให้กับนักเรียนได้อย่างมั่นใจ และช่วยส่งเสริมสนับสนุนต่อไปได้

สำหรับปรินสา การที่ครูได้มีโอกาสเรียนรู้และได้พื้นฐานทางความคิดในเรื่องเงินทองของมีค่าร่วมกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีในเรื่องการบริหารจัดการเงินและการออม และเมื่อนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสานต่อจึงพูดกันไม่ยาก

“ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้จัดโครงการเงินทองของมีค่า ให้การอบรมให้ความรู้แก่ครูในเรื่องการบริหารจัดการเงิน การออม และการวางแผนด้านการเงินในวัยเกษียณ ตอนนั้นได้สร้างความฮือฮาให้กับเหล่าครูมาก เพราะไม่เคยมีใครคิดวางแผนทางการเงินของตัวเองเท่าใดนัก แต่เมื่อได้ความรู้จากตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้เห็นภาพเห็นวิถีคิด ครูก็เริ่มมีทัศนคติต่อการออม การระมัดระวังในการใช้เงิน”

รอง ผอ.เสาวคนธ์ โอภาสศิริกุล รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ บอกเล่าต่อไปอีกว่า นอกจากนั้นเมื่อได้ฟังการบรรยายจาก ดร.สุเมธในเรื่องของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นหลักการ และการไปอบรมกับดร.ปริญญ์เพิ่มเติมในเวลาต่อมา ก็ยิ่งช่วยตอกย้ำความเข้าใจ และทำให้ครูได้รู้ว่าเรื่องเงินทองของมีค่ากับเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นเป็นเรื่องเดียวกัน

เมื่อคิดที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสานต่อ จึงไม่ยากที่ครูจะเห็นและเข้าใจตรงกัน แนวทางของปริญญ์ เน้นไปที่ความแนบเนียนเป็นเนื้อเดียวกับวิชาที่สอนที่ต้องไม่เป็นการเพิ่มภาระงานให้ครูและนักเรียน

มีหลักยึดสำคัญว่าต้องคำนึงถึงธรรมชาติของแต่ละสาระวิชาด้วย ครูที่รับผิดชอบต้องทำด้วยความเต็มใจ ไม่ใช่ฝืนให้ทำหรือบังคับ เพราะจะเป็นความทุกข์ เพราะถ้าเป็นความทุกข์ ทำโดยไม่เต็มใจงานก็จะไม่ดีและไม่ยั่งยืน แต่ไม่ใช่ไม่ทำ เป็นการทำให้ที่บริบทจะเอื้อรายวิชาที่ลงได้มากที่สุดคือสังคมและการงาน เพราะในวิชามีเรื่องของเศรษฐศาสตร์อยู่แล้ว มีวิชาที่เอื้อมากกว่าจึงสามารถนำเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงนี้เติมเข้าไปได้ การที่ลงทั้ง ๔ สาระโดยไม่เข้าใจจริงๆ กลับอาจจะทำให้เกิดความขัดแย้ง จึงต้องทำทั้ง ๔ สาระให้เข้ากับบริบทของวิชา

โดยมีกรรมการบริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายในแผน และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินการต่อ โดยในเรื่องของเงินทองของมีค่าได้มอบหมายให้ครูดุสิต พรหมชนะร่วมกับผู้ช่วย ผอ.ทุกช่วงชั้นประชุมร่วมกับหัวหน้ากลุ่มสาระสังคมและการงานให้เป็นผู้ดูแลหลัก โดยในทุกกลุ่มสาระควรมี ๑ หน่วยการเรียนรู้ที่จะนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการ โดยสาระวิชาแรกคือ สังคมและการงานที่มีหน่วยวิชาที่สามารถปรับได้ง่าย และรองรับอยู่ก่อนแล้ว หลังจากนั้นจึงได้พัฒนาไปในสาระวิชาอื่นๆ ตามความเหมาะสมต่อไป

เมื่อได้ร่วมกันวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วพบว่าเนื้อหาสาระเช่นเดียวกับเรื่องคำพอสอน ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๖ มีการใช้ในเรื่องคำพอสอนที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตพออยู่ พอกิน พอดี และหลักสูตรเงินทองของมีค่าที่ปริญญ์ ได้ทำอยู่แล้ว จึงพยายามบูรณาการให้เป็นเรื่องเดียวกันเพราะจะไม่เป็นภาระกับครู ซึ่งครูดุสิตเห็นว่า ความรู้ความเข้าใจของครูมีส่วนในการขับเคลื่อนมาก ถ้าเข้าใจและเห็นไปในทางเดียวกันก็จะขับเคลื่อนได้ดี

ความพยายามจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้แนบเนียนกลมกลืนไปกับธรรมชาติของสาระวิชา โดยคำนึงถึงครูผู้สอนและผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ แนบเนียนเป็นวิถีชีวิตอย่างที่ เป็นแนวคิดหลักของการบูรณาการการเรียนการสอนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า วิถีชีวิตพอเพียง โดยเป็นการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนโดยการบูรณาการลงในการจัดการเรียนการสอนของทุกกลุ่มสาระกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กำหนดเป็นนโยบายชัดเจนว่าเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงนี้เอาเข้าไปบูรณาการตามธรรมชาติของรายวิชา ผนวกกับการได้รับคู่มือการทำหลักสูตรจากตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่ครูแต่ละสาระวิชาจะสามารถดึงมาปรับประยุกต์ใช้ในแผนการสอนให้เหมาะสมได้ หลักสูตรการเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียงของปริญญ์ จึงเป็นการปรับหลักสูตรจาก เงินทองของมีค่า คำพอสอน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าด้วยกันอย่างลงตัว

นอกจากนี้ ยังได้เพิ่มเติมให้มีกิจกรรมเสริมในกิจกรรมของแต่ละช่วงชั้น โดยจะส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้จากโครงการเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละชั้น และขั้นสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้นก็คือการจัดนิทรรศการ การจัดเวทีให้นักเรียนได้นำเสนอผลงาน ที่ผ่านมามีทั้งผลงานระดับชั้นเรียน ระดับบุคคล และที่สามารถเข้าประกวดในระดับเขต ระดับชาติได้หลายโครงการ อันเกิดจากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมไปถึงการจัดกิจกรรมบูรณาการในระดับชั้น เพื่อเสริมทักษะชีวิตในเรื่องการคิด การใช้เงิน ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในสถานการณ์ต่างๆ ด้วย โดยในแต่ละช่วงชั้นมีกิจกรรมแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของผู้เรียน เพื่อให้ทักษะชีวิตเหล่านี้ได้ละลายอยู่ในวิถีชีวิตปกติของนักเรียน เช่นการที่เด็กรู้จักการใช้เงิน การช่วยพ่อแม่ผู้ปกครองประหยัดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการปลูกฝังจากโรงเรียนมาตลอดระยะเวลาที่ได้เรียนที่ปรินสา ยังได้นำไปสู่ชีวิตในเรื่องอื่นๆ ด้วย น้องชุตติเทพ ทิมพุดิ เรียนที่ปรินสา มาตั้งแต่เล็ก ตอนนี้อยู่ชั้น ม.๖ แล้ว และกำลังจะเข้ามหาวิทยาลัยในปีหน้าเล่าให้ฟังว่า นอกจากการออมซึ่งโรงเรียนได้สอนเขามาตั้งแต่เล็กๆ แล้ว เขายังได้เอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในเรื่องอื่นๆ ในชีวิตประจำวันด้วย ซึ่งเขาบอกว่า

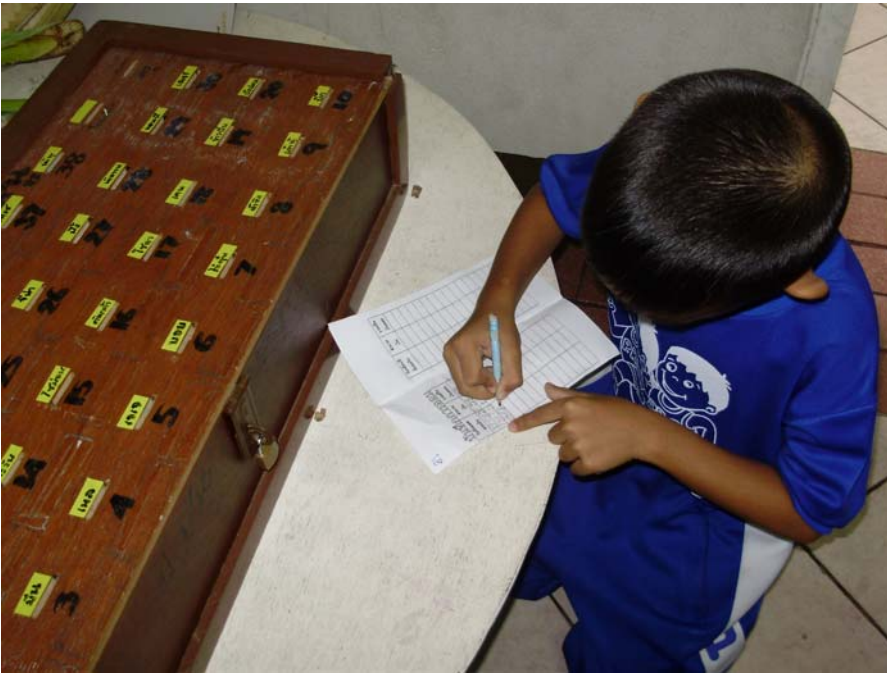
“ส่วนใหญ่จะเข้าใจว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของเงินเป็นหลัก แต่จริงๆ แล้วใช้ได้กับหลายอย่าง เป็นเรื่องของความพอเพียง ที่เราต้องรู้จักประมาณตน ไม่มากไม่น้อยเกินไป เช่น ในการอ่านหนังสือ ถ้าอ่านสม่ำเสมอทุกๆ วัน มีการอ่านพอประมาณ ทุกๆ วันสม่ำเสมอ เวลาใกล้ๆ สอบก็ไม่น่าลำบาก ไม่เหนียว เพราะมีการเก็บไว้แล้ว เพราะเรารู้จักประมาณตนเหมือนหลัก ๓ ท่วง ๒ เงื่อน ถ้ามาเร่งอ่านโดยไม่วางแผนไว้ก่อน มาเร่งก่อนสอบเราจะรู้สึกเหนื่อยมาก แสดงว่าเราไม่นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้...หรือในการทำงานกลุ่ม หลักสองเงื่อน คือ ความรู้กับคุณธรรม และการจะทำได้ประสบผลสำเร็จเราต้องมีความสามัคคี ช่วยเหลือ แบ่งปันกัน เพราะฉะนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงไม่ใช่แค่เรื่องเงิน แต่เป็นการวางแผนในการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วย”

นอกจากนี้ น้องชุตติเทพยังได้นำเอาหลักคิดจากคำพ่อสอนที่มีความประทับใจมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตด้วย นั่นก็คือการเอาชนะใจตน ซึ่งเขาเห็นว่ามีความสำคัญในการใช้ชีวิตของเขามากที่สุด

“การเอาชนะใจตน ผมคิดว่าเวลาเราจะทำอะไรสักอย่างหนึ่ง อุปสรรคเกิดขึ้นแน่ๆ การที่เราจะฝ่าฟันอุปสรรคในการทำงานต่างๆ นั้น เราต้องรู้จักเอาชนะใจตน เอาชนะความเกียจคร้าน เอาชนะอุปสรรคต่างๆ ที่เข้ามา คิดว่าอุปสรรคเหล่านั้นเป็นสิ่งทดสอบเราว่าเรามีความพร้อมที่จะก้าวสู่ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ได้แค่ไหน คิดว่าการเอาชนะใจตนสำคัญที่สุด”

แต่ละกิจกรรมเน้นวิถีชีวิตจริงที่สอดแทรกความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ความมีเหตุผล รู้จักพอประมาณ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่กลมกลืนกับชีวิตจริง เรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งความรู้เหล่านี้จะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีแก่นักเรียนได้ในอนาคต ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ลืมที่จะสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมอื่นๆ ควบคู่ไปด้วย ตัวอย่างของกิจกรรมที่เกิดจากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น กิจกรรมส่งเสริมการออมในช่วงชั้นที่ ๑ กิจกรรมจ้างอิ จ้างหา ปายหน้าสภามาย (รู้หารายได้ รู้เก็บออม ภายหน้าสภามาย) ในช่วงชั้นที่ ๒ และกิจกรรมหนึ่งคนหนึ่งอาชีพ ในช่วงชั้นที่ ๓ เป็นต้น

เรียนรู้ ความพอเพียงผ่านกิจกรรม

ออม ออม ออม

ห้องเรียนทุกห้องของช่วงชั้นที่ ๑ มีทึบไม้แข็งแรงขนาดใหญ่ตั้งที่หน้าห้องเป็นที่น่าสนใจว่าคืออะไร ซึ่งก็คงมีความสำคัญกับนักเรียนในห้องน่าดู เพราะนอกจากจะมีชื่อของนักเรียนทุกคนติดอยู่บนช่องขนาดเล็กที่เรียงรายอยู่บนทึบแล้ว ตรงฝาทึบยังมีกุญแจที่ปิดไว้ อย่างแน่นอนหน้าอีกด้วย ครูพรณี ตั้งใจดี หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมและการงาน ช่วงชั้นที่ ๑ และครูประจำชั้น ได้ช่วยคลายความสงสัยให้ว่า เป็นทึบสำหรับออมเงินของนักเรียน ที่เป็นกิจกรรมส่งเสริมการออมของนักเรียนในโครงการเงินทองของมีค่าและเศรษฐกิจพอเพียง ที่การออมได้ถูกปลูกฝังให้กับนักเรียนในทุกช่วงชั้น โดยมีการปูพื้นฐานตั้งแต่เด็กเล็กด้วยหลักสูตรและกิจกรรมที่เหมาะสมกับแต่ละวัย โดยสำหรับเด็กนักเรียน ป.๑ แล้ว การให้เด็กรู้จักการใช้เป็นและออมเป็นด้วยเครื่องมือที่เป็นรูปธรรม เสริมการให้ความรู้ ทำให้เด็กเข้าใจได้ง่ายขึ้น

ครูพรณียังได้เล่าถึงสิ่งที่ได้พบเมื่อนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับเด็กเล็กๆ ด้วยว่า “ปกติเด็กเล็กๆ ครูแนะอะไรก็จะเชื่อฟังค่อนข้างดีอยู่แล้ว พอเรามีทึบออมเงินที่เป็นรูปธรรมชัดเจน เด็กก็จะรู้สึกสนุกและชอบที่จะออมเงิน ทำให้เกิดผลได้ง่าย ความ

ยอดเงินออมของห้อง		1	2	3	4
ปีการศึกษา 2551	2/1				
	2/2				
	2/3	700			
	2/4				
	2/5	500			
	2/6	500			
	2/7	1,500	420	585	
	2/8	500			
	2/9				
	2/10	1,085	208.5		

เปลี่ยนแปลงของเด็กขึ้นอยู่กับพื้นฐานครอบครัวด้วย บางคนได้รับการปลูกฝังเรื่องการออมมาตั้งแต่เด็ก” ซึ่งแตกต่างจากในอดีตที่ส่วนใหญ่เด็กนักเรียนเล็กๆ จะยังไม่เห็นคุณค่าของการออมและยังใช้เงินไม่เป็น

โดยเฉพาะเด็กๆ ที่กำลังขึ้นมามีชั้น ป.๑ ซึ่งเพิ่งจะเริ่มได้เงินมาโรงเรียนและใช้จ่ายเองจะยังใช้จ่ายไม่เป็น บางครั้งได้มาเท่าไรก็จะใช้หมดไปในช่วงเช้า ยังไม่รู้จักการบริหารเงิน แต่เมื่อครูแนะนำและมีโครงการเข้ามาเสริม ช่วยทำให้เด็กเริ่มรู้จักการบริหารเงิน เริ่มใช้เงินเป็น ส่งผลให้มีเงินใช้เพียงพอตลอดวัน ต่อเนื่องไปก็คือเริ่มรู้จักการออม แม้ว่าในช่วงแรกจะออมได้น้อย แต่ก็ถือเป็นการเริ่มต้นที่ดี ครูพรรณิเพิ่มเติมว่า

“การเอาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับเด็กเล็กๆ เป็นพื้นฐานที่ดี เพราะเด็กเล็กๆ บางคนจะยังงอแงเอาแต่ใจ เวลาอยากได้อะไรก็จะร้องไห้รับเร้าเอาจากผู้ปกครอง แต่พอเด็กๆ ได้ฟังเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่เราเอามาใช้ตั้งแต่เด็กๆ เด็กก็จะเริ่มได้นำมาคิด รู้สึกว่าเด็กจะลดความฟุ้งเฟ้อลงไปเยอะ การไม่รู้จักเก็บออมและอยากได้อย่างเดียวก็ลดลงไปเยอะ ซึ่งเมื่อครูได้มีโอกาสสอบถามไปยังผู้ปกครอง ผู้ปกครองก็ชื่นชม”

วิธีการออมของเด็กๆ เป็นการบูรณาการเอาความรู้หลายๆ วิชาเข้าด้วยกัน ทั้ง วิชาคณิตศาสตร์ และการฝึกให้เด็กได้คิดและเขียนเอง โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะ เด็กๆ จะมีสมุดบันทึกการออมประจำตัวที่จะใช้บันทึกการออมของตัวเอง หากวันนี้ใครออมเท่าไรก็จะทำการบันทึก และบวกจำนวนที่ออมในแต่ละวันเป็นยอดรวมเงินออมทั้งหมดของตัวเองด้วย โดยจะออมเท่าไรก็ได้แล้วแต่กำลังของตัวเอง ไม่มีการบังคับ เด็กๆ จะได้รู้จักการคิด การประมาณ การวางแผนการใช้จ่ายเพื่อเหลือออม หรือออมแล้วเหลือใช้ของตัวเองในแต่ละวันด้วยตัวเอง การเขียนเองออมเองนี้ยังเป็นการฝึกคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ให้กับเด็กด้วย พอถึงสิ้นเดือนครูก็จะเปิดหีบเพื่อนำเงินให้เด็กๆ นำกลับบ้านไปฝากธนาคารที่พ่อแม่เปิดไว้ให้ต่อไป

ด.ช.เกรียงไกร เกียรติสุนทร หรือน้องคิม เป็นตัวอย่างหนึ่งของเด็กรักออม แม้จะอยู่เพียงชั้น ป.๑ แต่ด้วยการได้รับการปลูกฝังจากครอบครัวและการจัดกิจกรรมส่งเสริมของโรงเรียน จึงทำให้น้องเกรียงไกรมีความคิดที่ติดกับการออม และชอบที่จะหยอดออมสิน และพอที่จะเข้าใจว่าการออมนี้ก็เป็นเหมือนเงินไว้ใช้ในอนาคต ที่ได้สะท้อนให้ฟังว่า

“ผมเอาเงินมาโรงเรียนวันละ ๒๕ บาท บางวันไม่ได้กินขนม เงินก็เหลือเยอะเต็มกระเป๋าก็ไม่อยากจะกินขนมเพราะอยากเอาเงินมาออม อยากหยอดกระปุก ถ้าไม่หยอดเลยผมก็จะไม่มีเงินใช้ ถ้าผมหยอดบ้างไม่หยอดบ้าง ก็ยังมีเงินเยอะขึ้น เก็บสตางค์ไว้ถ้าเวลาหิวๆ จะได้เอาไปซื้อข้าว แต่ถ้าไม่หยอดเลย เกิดวันข้างหน้าไม่มีเงินใช้เราจะกินข้าวยังไง...”

น้องชุตีเทพนั้นว่าเป็นลูกหม้อของปริญสา เลยกี่ว่าได้ แม้ตอนนี้จะอยู่ชั้น ม.๖ แต่นิสัยการออมที่ได้รับการอบรมสั่งสอนตั้งแต่เด็กก็ยังอยู่ในตัวเขาไม่เสื่อมคลาย พูดถึงแนวคิดการออมของตัวเองที่จะพยายามเก็บเงินออมก่อนเสมอ ส่วนที่เหลือจากเงินออมจึงค่อยใช้ ซึ่งเมื่อได้ทำแล้วพบว่าสามารถออมได้มากกว่าการใช้แล้วเหลือออม เป็นวิธีการคิดในเรื่องการออมที่น้องชุตีเทพเล่าให้ฟังว่า “เอาวิธีการออมมาจากที่โรงเรียน ได้สอนในหลักสูตรเงินทองของมีค่ากับเศรษฐกิจพอเพียงที่บอกว่า ทำอย่างไรให้เรามีเงินออมมากที่สุด ทำอย่างไรให้รู้จักการใช้จ่าย โรงเรียนให้ออมมาตั้งแต่เด็กๆ แล้ว ตั้งแต่ก่อนจะมาตั้งช่วงหลังแต่ไม่ได้ใช้ซื้อเศรษฐกิจพอเพียง”

และเมื่อถามถึงอนาคตในวันข้างหน้าที่จะต้องจบการศึกษาจากปริญสา แล้ว น้องชุตีเทพได้พูดอย่างมั่นใจว่าจะยังคงนำแนวคิดนี้ไปใช้ต่อไป และต้องวางแผนการใช้จ่ายให้มากขึ้นเพื่อไม่ให้เดือดร้อนพ่อแม่มากเกินไป และเพื่อให้มีเงินใช้ในอนาคตเมื่อเหตุการณ์ฉุกเฉินข้างหน้าด้วย

จ้างอิ จ้างออม ม่างหน้าสบาย

บริเวณลานโล่งที่ชาวปรีณส์ฯ เรียกว่า ช่วงอนุสาวรีย์หินหัวมุ่ม ได้ร่มเงาไม้ใหญ่ที่คงเก่าแก่ไม่แพ้โรงเรียน แม้จะเป็นเวลาเที่ยงก็ยังมีร่มเย็น บรรยากาศวันนี้คึกคักมากกว่าทุกวันเพราะนักเรียนในช่วงชั้นที่ ๒ กำลังจัดกิจกรรม จ้างอิ จ้างออม ม่างหน้าสบาย หรือรู้หารายได้ รู้เก็บออม ม่างหน้าสบาย

ครูเสาวนีย์ กุลเพชรประสิทธิ์ หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมและการงาน ช่วงชั้น ๒ เล่าให้ฟังว่า หลังจากนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในโรงเรียนทำให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้ทฤษฎีแล้ว สิ่งที่ต้องดำเนินการต่อมาคือจะทำอย่างไรให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ให้เด็กๆ ได้ลงมือปฏิบัติจริง จึงได้คิดโครงการจ้างอิ จ้างออม ม่างหน้าสบายขึ้นมาเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการปฏิบัติจริง โดยคณะครูทั้งช่วงชั้นได้มีการปรึกษากันเพื่อหาวิธีการที่จะนำเอาโครงการนี้ไปสู่การปฏิบัติจริงของนักเรียน จึงได้เกิดเป็นกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมในการฝึกให้เด็กรู้จักทำมาหากิน รู้จักหา รู้จักออมขึ้น ในลักษณะการจัดตลาดนัดที่มีการซื้อขายสินค้าจริงๆ ขึ้น

“...เป้าหมายคือ ต้องการฝึกให้เด็กรู้จักทำมาหากิน วางแผนการจำหน่ายสินค้า การลงทุน การผลิต และการออม ซึ่งเป็นปัจจัยหลัก เด็กจะได้รู้จักการเก็บออมเงิน การดำเนินชีวิต ซึ่งเค้าจะทำอย่างไรให้ได้รายได้ที่ทำได้ด้วยตัวเอง”

เหมือนเป็นตลาดนัด หรือกาตโง้งโง้งที่มีพ่อค้าแม่ค้าเป็นนักเรียนทั้งชายหญิงนั่งขายของนานาชนิด ทั้งของกินคาวหวาน ของใช้ สมุด หนังสือ ของกระจุกกระจิก ไม่ใช่การเล่นขายของในสมัยเด็ก แต่เป็นการค้าขายที่ขายจริงๆ มีเงินจริงๆ จากชีวิตจริงๆ ด้วยการลงมือทำจริงๆ เสียของอ้ออั้งทั้งขายของและต่อราคาสร้างบรรยากาศให้ตลาดแห่งนี้คึกคักไม่น้อย

น้องธนภุต ตั้งสมบุญนิกิตติ ชั้น ป.๕ มักเอาหนังสือการ์ตูนที่ตัวเองอ่านเป็นประจำมาขายถูกเพียงเล่มละ ๑๐ บาท จากราคาที่ซื้อมา ๔๕ บาท “อยากเอาของที่มีอยู่แล้วมาขายเพื่อเอาเงินเก็บใส่กระปุกออมสิน ตอนนี้ออมเงินจากการขายของได้ประมาณ ๒๐๐ บาทแล้ว” ซึ่งตักนำไปทั้งเป็นขยะ หรือทั้งให้รกบ้าน เพราะอยากให้เพื่อนได้อ่านเหมือนที่ตัวเองชอบ พ่อแม่ก็สนับสนุน เช่นเดียวกับน้องๆ หลายคนที่ชอบอ่านการ์ตูนและซื้อมาอ่านเป็นประจำ เมื่อนำมาขายทำให้มีเงินเก็บและมีเงินซื้อเล่มใหม่โดยที่ไม่ต้องขอเงินพ่อแม่

น้องจรรุวรรณ ชั้น ป.๕ วันนี้เป็นแม่ค้าขายหวานเย็น กำลังขายดิบขายดี เล่าให้ฟังว่า “ที่คิดนำหวานเย็นมาขายในครั้งนี้ก็เพราะว่าอยู่ที่บ้านแล้วรู้สึกว่าร้อน จึงได้ลงมือทำหวานเย็นมาขายให้เพื่อนๆ ซึ่งก็คงจะร้อนเหมือนกัน” เป็นการวิเคราะห์ตลาดที่ได้ผลทีเดียว เพราะเพียงแค่เปิดตลาดไม่ถึงครึ่งชั่วโมงก็ขายได้ร่อยกว่าบาทแล้ว สิ่งที่เป็นแรงจูงใจในการมาขายของก็คือ ต้องการที่จะมีเงินเก็บออม และตอนนี้ก็สามารถออมเงินได้จากการขายของได้มากแล้ว

น้องสุธารัตน์ คุณยศียง กับ น้องพัชรนุช วุฒิวิชัย สองสาวเพื่อนซี้ที่วันนี้ไม่ได้มาเป็นคนขาย แต่มาเป็นคนซื้อ บอกว่าได้ร่วมกิจกรรมนี้ทุกปี โดยเป็นคนซื้อบ้าง คนขายบ้าง มีความรู้สึกชอบโครงการนี้ ที่นอกจากจะสนุกสนาน ได้รู้จักการขายของแล้ว ยังทำให้รู้จักการประหยัด การพอเพียง การเก็บออม สามารถหาเงินได้ด้วยตัวเอง ที่ผ่านมามีเงินที่ขายของได้ก็นำไปออม และได้นำไปฝากธนาคารได้จำนวนหนึ่งแล้ว

เราได้เห็นเด็กๆ เป็นพ่อค้าแม่ค้าตัวน้อยที่มีเทคนิคการขายไม่แพ้ผู้ใหญ่เลยทีเดียว บางคนทำเองขายเอง ให้พ่อแม่ทำให้บ้าง เอาของที่มีอยู่แล้วมาขายบ้าง หรือบางคนก็รับจากแม่ค้ามาขายอีกต่อหนึ่งก็มี พอตลาดเริ่มวายก็เห็นกลเม็ดต่างๆ นานา เช่น จากที่นั่งรอลูกค้า ก็ออกเดินขายตรงแบบไต่เร็กเซลล์ หรือซื้อเหมาถูกกว่า แบบลดแลกแจกแถมกันไปเลยก็มี

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นครูเสาวนีย์บอกว่า ดูจากการที่นักเรียนบันทึกการลงทุนกับการบันทึกรายรับรายจ่าย จากที่เด็กได้เงินออมจากที่ขายสินค้า ได้ทำบัญชีบันทึกรายรับรายจ่ายแล้วนำไปฝากกับธนาคาร ซึ่งโรงเรียนจะมีสลิปค่าการออม โดยมีธนาคารยูโอบีมารับฝากถึงที่โรงเรียน นักเรียนจะนำเงินส่วนนี้ไปฝาก จะดูตัวชี้วัดที่ว่านักเรียนนำเงินมาฝากกับธนาคารได้ และการที่บันทึกรายรับรายจ่ายมาส่งครู

ไม่เพียงแต่เด็กนักเรียนเท่านั้น โรงเรียนยังได้เปิดโอกาสให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมครั้งนี้ คุณยายวาสนา ลูติจำเริญพรที่ในวันนี้ได้มาช่วยเหลือหลานสาวนำของมาขายบอกว่าปรินส์ฯ จัดกิจกรรมแบบนี้จึงมาช่วยหลานด้วย ที่บ้านมีสมุนไพรรานก้อเอาสมุนไพรรานก้อของคุณยายมาขาย ซึ่งวันนี้ก็ขายได้กว่า ๑๐ ต้นทีเดียว คุณยายบอกว่า ชอบกิจกรรมของปรินส์ฯ การสอนของปรินส์ เพราะทำให้เด็กรู้จักคิด นอกจากมีความรู้แล้ว ยังเป็นคนดีด้วย

เช่นเดียวกับคุณแม่ วันทนีย์ สวาสต์ญาติซึ่งวันนี้เอาของที่บ้านมาขายร่วมกับลูก บอกว่ารู้สึกดีที่ได้มาขายของกับลูก และได้สอนให้ลูกรู้จักขายของ ที่บ้านเป็นร้านขายอาหารฝรั่ง ของที่มาขายก็ทำมาจากที่บ้าน เวลาจะมีงานลูกจะไปบอก เทียบกับเมื่อก่อนแล้วลูกมีการเปลี่ยนแปลงที่ดี คือเริ่มรู้ว่าหาเงินอย่างไร เก็บเงินมากขึ้น ประทับใจโรงเรียนที่สอนให้เด็กรู้จักหาเงิน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อยากขอบคุณโรงเรียนที่สอนให้ลูกเป็นคนดี มีพัฒนาการที่ดีขึ้น

ทั้งนักเรียนและผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดงาน การดำเนินงาน โดยเท่าที่ผ่านมามีการประเมินผลทุกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงในปีต่อไป สำหรับในตัวของผู้ปกครองแล้ว มีความสนใจเอาใจใส่มากขึ้น โดยให้ความร่วมมือมากขึ้น สังเกตจากการนำสินค้ามาช่วยเด็กฯ สอนให้เด็กทำ และมาช่วยขาย ที่ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี และมีมากขึ้นเรื่อยๆ

หนึ่งคน หนึ่งอาชีพอ

อีกกิจกรรมตัวอย่างหนึ่งที่ให้เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องการประกอบอาชีพ ซึ่งเด็กทุกคนต่างมีความฝัน ฝันถึงอนาคต ฝันถึงอาชีพของตัวเองในวันข้างหน้า การให้เด็กได้ลองทำในสิ่งที่ฝันจะเป็นพลังกระตุ้นเพื่อไปสู่ฝันได้ทางหนึ่ง

หนึ่งคน หนึ่งอาชีพอ เป็นกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ ๓ ได้ทำงานระยะสั้นเพื่อหารายได้และได้ประสบการณ์จากอาชีพต่างๆ ที่สนใจในวันหยุด โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการหารายได้ด้วยตนเอง เพิ่มรายได้ให้กับตัวเองและครอบครัว เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต และเรียนรู้ที่จะใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

น้องพิชญ์ลินี นิลพรัตน์ หรือน้องอีฟ นักเรียนชั้น ม.๓ เล่าให้ฟังว่า มีความชอบและสนใจอยากทำงานด้านการใช้ภาษา ในช่วงที่โรงเรียนให้ทำกิจกรรมหนึ่งคน หนึ่งอาชีพอ จึงได้ไปทำงานในบริษัททัวร์ซึ่งรู้จักกับพ่อ ได้ทำหน้าที่ในการรับจองที่นั่ง ซึ่งน้องอีฟมองว่างานที่ได้ทำนั้นไม่ยาก สามารถเรียนรู้ได้ แต่การทำงานนี้ทำให้รู้คุณค่าของเงินมากขึ้น

“ทำงาน ๑ วัน ได้เงิน ๔๐ บาท ได้รู้ว่าเงินกว่าจะหามาได้ไม่่ง่าย หากว่ากินข้าวมื้อละ ๔๐ บาท ถ้ากิน ๓ มื้อ ก็เกินเงินที่หามาได้ใน ๑ วันแล้ว พ่อแม่คงต้องเหนื่อยมากในการหาเงิน เพราะตัวเองทำงาน ๑ วัน ก็เหนื่อยแล้ว ปกติจะได้เงินอาทิตย์ละ ๔๐๐ บาท เสาร์อาทิตย์สามารถขอเพิ่มได้อีกต่างหาก พอได้ลองทำงานแล้วก็พยายามไม่ขอ ใช้เท่าที่มี และพยายามเก็บออมให้มาก เพราะรู้และเข้าใจแล้วว่าเงินนั้นหายาก ตอนนี้อาใจเงินไปฝากธนาคารโดยฝากแบบประจำเพราะได้ดอกเบี้ยสูงกว่า”

หลังจากได้ทำกิจกรรมหนึ่งคน หนึ่งอาชีพอแล้ว ได้ทำให้นักเรียนหลายคนมีมุมมองชีวิตที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะการเห็นคุณค่าของงานและเงิน ที่ไม่ได้มาง่ายๆ อย่างที่ฝัน และเป็นแรงกระตุ้นที่ดีที่ให้นักเรียนได้มีความระมัดระวังในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมากขึ้น

เส้นทางความสำเร็จ

ผอ. สิทธิลักษณ์มองว่าเงื่อนไขความสำเร็จของปริญสา ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นจะขาดส่วนหนึ่งส่วนใดไปไม่ได้เลย นับตั้งแต่บุคลากร ครูที่จะถ่ายทอด สำหรับโรงเรียนแล้วหากครูมีความเข้าใจ ชัดเจน มีความคิดเชิงบวก และเห็นคุณค่าของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงชัดเจนว่าเกิดประโยชน์กับตัวเอง และตัวเองก็เอาไปสอนนักเรียน ใช้กับนักเรียนได้อย่างมั่นใจ ก็จะเป็นความภาคภูมิใจที่คุณครูจะสามารถทำให้เกิดผลงานหลากหลาย สามารถส่งเสริมนักเรียนให้สร้างโครงการได้ ตัวอย่างเช่นในปีที่ผ่านมา มีโครงการชนะเลิศระดับชาติหลายโครงการ เช่น ไบโอดีเซล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์ต้องการที่จะพัฒนางานต่อไป สิ่งเหล่านี้ที่ได้พูดคุยกับครู ต้องเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดจากการบังคับหรือหือไปตามกระแส แต่เป็นวิถีชีวิตที่โรงเรียนอยากให้เกิดขึ้นกับนักเรียนและโรงเรียน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ติดตัวไปตลอด

การสนับสนุนจากผู้บริหาร: เริ่มตั้งแต่นโยบายและสนับสนุนให้มีการขับเคลื่อนแนวคิดเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับปริญสา มีการบริหารงานโดยผ่านรองผู้อำนวยการทุกฝ่ายและผู้ช่วยผู้อำนวยการช่วงชั้นซึ่งดูแลในแต่ละช่วงชั้น เพราะต้องดูแลในการนำไปปฏิบัติจริง ส่วน ผอ.จะช่วยเหลือเรื่องการอำนวยความสะดวก เรื่องทรัพยากร สถานที่ กิจกรรม เวลา เช่น นักเรียนต้องไปดูงานข้างนอกที่ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง

นักเรียน : เมื่อนักเรียนได้รับความรู้แล้วนำไปทำผลงานต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือสามารถนำไปเผยแพร่กับพ่อแม่ด้วย “รู้สึกดีมาก พ่อแม่บางคนกลับมาขอบคุณโรงเรียนว่า ลูกไม่เรียกร้องซื้อของแพง ช่วยปิดไฟ ปิดน้ำ ช่วยดูแล้วยุติบร่ำจ่ายในบ้าน ไม่กินทิ้งกินขว้าง ซึ่งเมื่อก่อนจะไม่เป็นอย่างนี้ ซึ่งโรงเรียนก็ภูมิใจว่า เล็กๆ น้อยๆ ก็เริ่มเป็นวิถีชีวิตที่ช่วยกันอย่างที่โรงเรียนหวังได้แล้ว” ผอ.สิริลักษณ์บอกเล่าถึงความสำเร็จ

สิ่งสำคัญในการที่จะขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ประสบความสำเร็จและละลายอยู่ในตัวทุกคนได้นั้น ผอ.สิริลักษณ์เห็นว่าจะต้องมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เพราะสภาพของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อะไรที่เคยทำสำเร็จในปีที่ผ่านมา อาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยน เพราะว่าเศรษฐกิจพอเพียงที่คิดว่าเป็นวิถีชีวิต บางอย่างที่เคยชวนนักเรียนทำ เช่น บัญชีรายรับรายจ่าย การฝากเงิน หรือการทำตลาดนัดของเด็ก เมื่อทำไปจนถึงจุดหนึ่งอาจจะไม่เป็นเศรษฐกิจพอเพียง แต่อาจกลายเป็นความสนุก ซึ่งก็จะทำให้เป้าหมายของกิจกรรมผิดเพี้ยนไป ดังนั้นจึงจะต้องมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมและศึกษา

ผลการทำงานการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่ง ผอ.สิริลักษณ์บอกว่า

“ถ้าเราจะยืนหยัดเศรษฐกิจพอเพียงของเรา ก็ต้องทวนวัดกรรมเพิ่มในการที่จะดูแลตัวเอง และต้องเช็คเป้าหมายอยู่ตลอดเวลาว่าสิ่งที่เรากำลังทำอยู่นั้น นักเรียนได้เข้าถึงเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เข้าถึงเรื่องการมีคุณธรรม ด้วยตัวเอง ล้ายชื่อ ประหยัด อดทน จริงหรือไม่

นักเรียนมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีเหตุมีผล มีความพอประมาณ มีความพอเพียงในตัวเองจริงหรือไม่”

หากทำแล้วพบว่าเป็นแค่กิจกรรมสนุกอย่างเดียว ถือเป็นสิ่งที่น่ากลัว เพราะโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นเมื่อโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดการเรียนการสอนก็ต้องนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้ลงไปในหลักสูตร ที่งานทั้งบุคลากร ครู และผู้บริหารก็ต้องทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยแนวทางของปริญสา จะไม่บังคับครู แต่จะเชิญชวนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และร่วมกันคิดว่าจะทำอย่างไรให้เรื่องนี้ เป็นวิถีชีวิตปกติในโรงเรียนของเราได้ตลอดไป และสามารถที่จะขับเคลื่อนได้อย่างครบวงจร ทั้งบุคลากร ครู ผู้บริหาร และนักเรียน

สุดท้าย สิ่งที่ปริญสา มั่นใจและสามารถเผยแพร่ให้กับเครือข่ายโรงเรียนต่างๆ ที่มีความสนใจขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง คือหลักสูตรการเรียนรู้ที่บูรณาการได้อย่างชัดเจน และมีการปฏิบัติจริงจนเป็นปกติของโรงเรียนแล้ว รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมที่หลากหลาย มีความเหมาะสมกับผู้เรียนรู้ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยม

แม้ว่าปริญสา จะสามารถขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งแล้ว แต่บุคลากร ครู และผู้บริหารยังมองว่าสิ่งเหล่านี้ไม่สามารถหยุดนิ่งได้ในกระแสสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การทำงานอย่างต่อเนื่อง เรียนรู้นวัตกรรมใหม่ๆ จากตัวอย่างโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่นๆ ยังเป็นเรื่องจำเป็นที่ขาดไม่ได้ เพื่อนำมาส่งเสริมการเรียนรู้ และให้เกิดเป็นวิถีชีวิตปกติของชาวปริญสาต่อไป

สุดท้าย...อยากฝาก

การที่จะสามารถนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปขับเคลื่อนในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้นั้น จากความสำเร็จของปริญญ์รอยแยลล์ที่ผ่านมา ทุกฝ่ายมองว่าการที่จะได้ผลดีก็ด้วยการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาละลายลงในหลักสูตรการเรียนการสอน ละลายลงในกิจกรรม งานโครงการของโรงเรียน ให้ไปในสายน้ำปกติมากกว่าที่จะตั้งเป็นโครงการเศรษฐกิจพอเพียงประจำโรงเรียน ซึ่งจะอยู่ได้ไม่นาน เชื่อว่าในทุกสถานศึกษาผู้บริหารและบุคลากรต่างมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ชัดเจนอยู่แล้ว เพราะองค์ความรู้นี้มีมากมายขอเพียงมีการนำไปศึกษาและประยุกต์เข้าไปในหลักสูตรของสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น องค์ความรู้ในท้องถิ่นในเรื่องต่างๆ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้เป็นเรื่องยากหรือลึกลับซับซ้อน ถ้าหากได้ทำความเข้าใจแล้วทุกโรงเรียนสามารถนำมาใช้ได้

สิ่งสำคัญที่ได้รับจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้มาใช้ คือ ครู นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ เกิดเป็นลักษณะของคนในโลกยุคใหม่ ที่ไม่ใช่แค่คนไทยยุคใหม่ แต่เป็นคนในโลก เพราะว่าโลกยุคใหม่มีความเดือดร้อนเรื่องทรัพยากร น้ำมัน เรื่องพลังงานมากมาย เพราะฉะนั้นหากทุกคนสามารถเข้าใจว่าเศรษฐกิจพอเพียงคือการดูแลตัวเอง และมีส่วนช่วยสังคมอื่นในการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างเกิดผลในอนาคต ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการศึกษา

นอกจากนี้ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือโครงการนี้ ยังทำให้เกิดผลในด้านการส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนการสอนในปัจจุบัน ที่เน้นกระบวนการและทักษะการคิด คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งกระบวนการคิดนี้สอนด้วยความรู้หรือคำพูดเพียงอย่างเดียวไม่ได้ แต่หากได้นำเอาใจพ่วงเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไปเป็นตัวตั้ง เช่นการให้นักเรียนคิดว่า ด้วยวิธีการใดที่จะทำอย่างนั้นอย่างนี้ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญา นี้ นักเรียนลองคิดดู คิดนอกกรอบ ก็จะช่วยส่งเสริมนักเรียนให้มีผลงานหลากหลาย เป็นความภาคภูมิใจและเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ และเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้การแก้ปัญหาและรู้จักคิดได้ต่อไป

อีกอย่างหนึ่งที่จะได้จากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในโรงเรียน ก็คือ ความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนชุมชนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน จากในอดีตโรงเรียนไม่ค่อยได้ไปหาชุมชนเท่าใดนัก หรือชุมชนเองก็ไม่ได้เข้าหาโรงเรียน แต่เมื่อนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้ชุมชนและโรงเรียนเกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทำให้ประหยัดและได้ประโยชน์จากการนำแนวคิดนี้ มาบูรณาการกับการเรียนการสอนนี้อย่างมาก

จ้างอิ จ้างออม ปายหน้าสบาย

หนังสือประกอบตลาดนัดความรู้ ครั้งที่ ๑

โครงการเสริมศักยภาพการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง

สู่สถานศึกษาและชุมชน : ภาคเหนือ

โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย ด.วัดเกต อ.เมือง จ.เชียงใหม่

ที่ปรึกษา ทรงพล เจตนาวณิชย์, ศศิณี ลี้มพงษ์

เรียบเรียง อภิญญา จิตรวงค์นันท์ ชูตะ

พิสูจน์อักษร อมรรัตน์ เกரியงขจร

จัดรูปเล่ม สุชาติ มุกตามณี

ปีที่พิมพ์ มกราคม ๒๕๕๒

จำนวนพิมพ์ ๕๐๐ เล่ม

จัดทำโดย มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
ร่วมกับ สถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.)